

Odlišné stanovisko sudcu Petra Straku

k výroku a odôvodneniu uznesenia č. k. III. ÚS 271/2023 z 25. mája 2023

1. V súlade s § 67 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pripájam k uzneseniu ústavného súdu č. k. III. ÚS 271/2023 z 25. mája 2023 odlišné stanovisko.

2. V predmetnej veci sa sťažovateľ neúplnou ústavnou sťažnosťou domáhal ochrany svojich bližšie nešpecifikovaných práv v súvislosti so zavedením protipandemických opatrení z dôvodu šírenia ochorenia COVID-19. Namietal zamedzenie vstupu do viacerých prevádzok, ktoré sa v čase vyhláseného núdzového stavu nachádzali v tzv. režime „OP“ (výnimky pre očkovaných „O“ a po prekonaní COVID-19 „P“, pozn.), pričom sťažovateľ sa očkovaniu nepodrobil a ochorenie COVID-19 neprekonal.

3. Väčšina senátu sa uzniesla na odmietnutí neúplnej ústavnej sťažnosti z dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nedostatok zákonom ustanovených náležitostí a na nevyhovení jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Väčšinové rozhodnutie senátu rešpektujem, avšak nestotožňujem sa s ním.

4. Podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 zo 14. júna 2021 o rámci pre vydávanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia (digitálny COVID preukaz EÚ) s cieľom uľahčiť voľný pohyb počas pandémie ochorenia COVID-19 (ďalej len „nariadenie“) bodu 36 *„Je potrebné zabrániť priamej alebo nepriamej diskriminácii osôb, ktoré nie sú zaočkované, napríklad zo zdravotných dôvodov, z dôvodu, že nie sú súčasťou cieľovej skupiny, ktorej sa vakcína proti ochoreniu COVID-19 v súčasnosti podáva alebo pre ktorú je povolená, ako sú napríklad deti, alebo z dôvodu, že ešte nemali možnosť dať sa zaočkovať alebo sa rozhodli nenechať sa zaočkovať... Toto nariadenie sa okrem toho nemôže vykladať tak, že stanovuje právo na očkovanie alebo povinnosť zaočkovať sa.“*.

5. Podľa čl. 11 ods. 1 nariadenia: *„Bez toho, aby bola dotknutá právomoc členských štátov ukladať obmedzenia z dôvodov verejného zdravia, ak členské štáty uznávajú potvrdenia o očkovaní, potvrdenia o vykonaní testu, v ktorých sa uvádza negatívny výsledok alebo potvrdenia o prekonaní ochorenia, upustia od dodatočných obmedzení voľného pohybu, ako je dodatočné testovanie na infekciu vírusom SARS-CoV-2, karanténa alebo samoizolácia súvisiace s cestovaním, pokiaľ nie sú potrebné a primerané na ochranu verejného zdravia v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19, a to aj s prihliadnutím na dostupné vedecké*

dôkazy vrátane epidemiologických údajov, ktoré uverejnil ECDC na základe odporúčania (EÚ) 2020/1475.“

6. Podľa čl. 3 ods. 1 nariadenia: *«Rámec digitálneho COVID preukazu EÚ umožňuje vydávať, cezhranične overovať a uznávať ktorékoľvek z týchto potvrdení:*

a) potvrdenie, ktorým sa potvrdzuje, že držiteľovi bola podaná vakcína proti ochoreniu COVID-19 v členskom štáte, ktorý potvrdenie vydal (ďalej len „potvrdenie o očkovaní“);

b) potvrdenie, ktoré potvrdzuje, že držiteľ bol podrobený testu NAAT alebo rýchlemu antigénovému testu, ktorý je uvedený v spoločnom a aktualizovanom zozname rýchlych antigénových testov na ochorenie COVID-19 zostavenom na základe odporúčania Rady z 21. januára 2021 a ktorý vykonali zdravotnícki pracovníci alebo kvalifikovaný testujúci personál v členskom štáte, ktorý potvrdenie vydal, a v ktorom sa uvádza typ testu, dátum, kedy sa test vykonal a výsledok testu (ďalej len „potvrdenie o vykonaní testu“);

c) potvrdenie, ktorým sa potvrdzuje, že po pozitívnom výsledku testu NAAT, ktorý vykonali zdravotnícki pracovníci alebo kvalifikovaný testujúci personál, držiteľ prekonal infekciu vírusom SARS-CoV-2 (ďalej len „potvrdenie o prekonaní ochorenia“).»

7. Podľa čl. 3 ods. 7 nariadenia: *„Vydávanie potvrdení podľa odseku 1 tohto článku nesmie viesť k diskriminácii na základe držby konkrétnej kategórie potvrdenia uvedeného v článku 5, 6 alebo 7.“*

8. Sťažnostná argumentácia obsiahnutá v neúplnej ústavnej sťažnosti zjavne dopadá najmä na vyhlášku Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky č. 259/2021 z 18. novembra 2021, ktorou *„(2) Uzatvárajú sa všetky prevádzky obchodných domov v územných obvodoch okresoch 1. až 3. stupňa ohrozenia COVID AUTOMAT-u...(3) Zákaz podľa odseku 2 sa nevzťahuje na prevádzky obchodných domov nachádzajúcich sa v územných obvodoch okresov 1. až 3. stupňa ohrozenia COVID AUTOMAT-u, ak prevádzkovateľ umožní vstup do prevádzky iba osobám v režime OP.“* (§ 4 ods. 2 a 3).

9. Napriek prednostnému právu Európskej únie a zákazu diskriminácie osôb držiacich niektorý z preukazov OTP sa sťažovateľovi bránilo využívať niektoré služby poskytované v dotknutom období len očkovaným či „prekonaným“, aj keby mal sťažovateľ negatívny test na ochorenie COVID-19. Vzhľadom na citované ustanovenia nariadenia je zrejmé, že sa sledoval cieľ zabrániť diskriminácii osôb na základe držby konkrétneho typu potvrdenia.

10. V uvedenej veci bolo dôvodné zaoberať sa otázkou, či bola „separácia“ jednotlivcov na základe držby konkrétneho potvrdenia (o očkovaní, prekonaní alebo testovaní) vo vzťahu k stupňu závažnosti pandemickej situácie na danom území naozaj nevyhnutná. Je potrebné si uvedomiť, že jednotlivci, ktorí ochorenie COVID-19 neprekonali, alebo tí, ktorí neboli očkovaní, sa mohli podrobiť testovaniu na toto ochorenie, a tak určité časové obdobie (napríklad 48 hodín) disponovať platným potvrdením, ktoré by s nezanedbateľnou mierou pravdepodobnosti objektívne osvedčovalo negatívny stav ochorenia. Pre zmenu na zaočkované osoby a osoby, ktoré ochorenie prekonali, dopadala domnienka, že sú zdravé, kým sa nepreukáže opak, pričom dôkaz opaku u týchto osôb nebol potrebný, no istota, že chorobu COVID-19 neprenesú, neexistovala.

11. Okolnosti veci nenasvedčujú, že by zo strany sťažovateľa išlo o zjavne bezúspešné uplatňovanie práv a pri jeho nepriaznivých majetkových pomeroch mu mal byť podľa môjho názoru ustanovený advokát.

V Košiciach 25. mája 2023

Peter Straka
sudca